

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 30.7.2009
KOM(2009) 408 lõplik

**KOMISJONI ARUANNE
NÕUKOGULE, EUROOPA PARLAMENDILE NING EUROOPA MAJANDUS- JA
SOTSIAALKOMITEELE**

**Kolmas aruanne nõukogu direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt
ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta**

SISUKORD

1.	Sissejuhatus	3
2.	Teine hindamisaruanne direktiivi 93/7/EMÜ kohaldamise kohta (1999–2003), järelused	3
3.	Pärast teise aruande esitamist toimunud areng (2004–2007).....	4
3.1.	12 uue liikmesriigi ühinemine ELiga.....	4
3.2.	Uuring kultuuriväärtuste jälgitavuse kohta. Uuringu laiendamine 12 uuele liikmesriigile (2007).....	4
4.	Direktiivi kohaldamine aastatel 2004–2007.....	5
4.1.	Liikmesriikide aruanded kohaldamise kohta	5
4.2.	Hinnang direktiivi kohaldamisele	6
4.2.1.	Siseriiklike asutuste vaheline halduskoostöö ja teabevahetus (artikkel 4).....	6
4.2.2.	Tagastamismenetlus (artikkel 5)	7
5.	järelused	7
6.	Edasine tegevus	8
LISA	9

1. SISSEJUHATUS

Nõukogu 15. märtsi 1993. aasta direktiiviga 93/7/EMÜ¹ loodi riikide ametiasutuste vahelise koostöö mehhanismid ning liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise õiguslik kord.

Ühenduse tasandil kohaldatakse kultuuriväärtuste suhtes Euroopa Ühenduse asutamislepingu (edaspidi „EÜ asutamisleping”) sätteid, eelkõige neid, mis käsitlevad kaupade vaba liikumist. EÜ asutamislepingu artiklitega 28 ja 29 on keelatud impordi- ja ekspordipiirangutega samaväärse toimega meetmed. Artikliga 30 on siiski ette nähtud, et EÜ asutamislepingu artiklite 28 ja 29 sätted ei välista ekspordi, impordi või transiitkaupade suhtes kehtestatud keelde või piiranguid, kui need on õigustatud eelkõige kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse kaitsmiseks. Kõnealuse artikli kohaselt on liikmesriikidel õigus määratleda kultuuriväärtused, mida peetakse rahvuslikuks rikkuseks ja võtta asjakohaseid meetmeid nende kaitsmiseks.

Seega on direktiiv 93/7/EMÜ siseturu toetusmeede, mille eesmärk on ühitada siseturu toimimine liikmesriikidele pakutava kindlusega, et tagatakse kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse staatuses olevate kultuuriväärtuste kaitse vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 30.

Direktiivi artikli 16 lõike 2 kohaselt esitab komisjon iga kolme aasta järel Euroopa Parlamendile, nõukogule ning majandus- ja sotsiaalkomiteele aruande direktiivi kohaldamise kohta².

Käesolev dokument on direktiivi kolmas hindamisaruanne. Aruanne hõlmab ajavahemikku 2004–2007 ning selles analüüsitakse direktiivi kohaldamist liikmesriikides³.

2. TEINE HINDAMISARUANNE DIREKTIIVI 93/7/EMÜ KOHALDAMISE KOHTA (1999–2003), JÄRELDUSED

Teises aruandes märgiti, et liikmesriikide arvates on direktiiv kultuuriväärtuste kaitsmiseks vajalik ning ühenduse direktiiviga loodud õigusraamistik on piisav, kuigi on osutunud tarvilikuks teatavate paranduste tegemine. Teises aruandes esitati järgmised soovitusel:

- parandada liikmesriikidevahelist koostööd ja teabevahetust,
- pikendada tagastamisaotluse esitamise tähtaega ühe aasta võrra,
- säilitada väärtuslaved,
- jätta muutmata hindamisaruannete esitamise sagedus.

¹ Nõukogu direktiiv 93/7/EÜ, 15. märts 1993, liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta, EÜT L 74, 27.3.1993, lk 74, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 96/100/EMÜ, 17. veebruar 1997, EÜT L 60, 1.3.1997, lk 59, ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/38/EÜ, 5. juuni 2001, EÜT L 187, 10.7.2001, lk 43.

² Komisjoni esimene aruanne nõukogule, Euroopa Parlamendile ning majandus- ja sotsiaalkomiteele nõukogu määruse (EMÜ) nr 3911/92 (kultuuriväärtuste ekspordi kohta) ja nõukogu direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta, KOM (2000)325 (lõplik), 25. mai 2000. Komisjoni teine aruanne nõukogule, Euroopa Parlamendile ning majandus- ja sotsiaalkomiteele nõukogu direktiivi 93/7/EMÜ (liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta) kohaldamise kohta, KOM (2005)675 (lõplik).

³ Eesti, Iirimaa, Luksemburg, Malta ja Bulgaaria ei ole esitanud komisjonile riikliku aruannet kohaldamise kohta.

Komisjon andis teada, et kavatseb konsulteerida kultuuriväärtuste nõuandekomiteega tagastamisaotluse esitamise tähtaja pikendamise ja aruannete esitamise sageduse küsimuses.

3. PÄRAST TEISE ARUANDE ESITAMIST TOIMUNUD ARENG (2004–2007)

3.1. 12 uue liikmesriigi ühinemine ELiga

Enne iga ühinemist hindas komisjon direktiivi ülevõtmise siseriikliku meetme eelnõu. Kandidaatriikidele osutati ka korrapäraselt tehnilist abi hõlbustamaks direktiivi nõuetekohast ülevõtmist.

Komisjon algatas teatavate liikmesriikide⁴ suhtes siiski rikkumismenetluse, sest nad ei olnud teatanud siseriiklikest ülevõtmismeetmetest ettenähtud tähtaja jooksul. Kõnealused menetlused lõpetati pärast siseriiklikest meetmetest teatamist ja nende kontrollimist.

Ajavahemikul, mil toimus kaks ühinemist (2004 ja 2007), kogunes kultuuriväärtuste nõuandekomitee (praeguse nimega „kultuuriväärtuste ekspordi ja tagastamise komitee”) ühel korral – 16. veebruaril 2005. Direktiiviga seotud küsimuste hulgas osutasid liikmesriigid vajadusele pikendada tagastamisaotluse esitamise tähtaega ühe aasta võrra. Kreeka sellekohast taotlust toetasid ka teised liikmesriigid (Hispaania, Itaalia).

3.2. Uuring kultuuriväärtuste jälgitavuse kohta. Uuringu laiendamine 12 uuele liikmesriigile (2007)

2006. aasta lõpus taotles komisjon, et uuringut kultuuriväärtuste jälgitavuse kohta, mis hõlmas 15 endist liikmesriiki ja 3 EMÜ riiki, laiendataks 12 uuele liikmesriigile. 2007. aastal teostatud uus uuring kinnitas 2004. aasta uuringutulemusi,⁵ mis näitasid, et jälgitavus on tagatud ainult rahvusliku rikkuse puhul ja vähemal määral ka kultuuriväärtuste puhul, mille liikumine toimub riigist väljaviimise loa alusel.

Lisaks toetas see uuring baasuuringus esitatud soovitusi, eelkõige vajadust

- võtta vastu ühtne vorm loa jaoks, mille alusel võib ühenduses kultuuriväärtusi vedada;
- luua Euroopa andmebaas kolmandatesse riikidesse vedamise ja ekspordimise lubade kohta,
- luua kultuuriväärtuste märgistamissüsteem ja
- luua võrgustik, et tugevdada koostööd liikmesriikide pädevate asutuste vahel.

Teatavad liikmesriigid, näiteks Prantsusmaa, soovisid arutada soovitusi kultuuriväärtuste ekspordi ja tagastamise komitee koosolekul. Komisjon on siiski arvamusel, et direktiivi 93/7/EMÜ õiguslikku raamistikku ületavaid soovitusi tuleb hinnata lähtudes põhimõtetest, mis on seotud kaupade vaba liikumisega liikmesriikide vahel (EÜ asutamislepingu artiklid 28–30)⁶.

⁴ Malta, Poola, Slovakkia ja Bulgaaria.

⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/regulation/goods/dir937_en.htm.

⁶ Ajavahemikul 2004–2007 arutas komisjon vaid ühte kaebust, milles kurdeti tõkete üle kunstiväärtuse väljaviimisel ühest liikmesriigist teise (EÜ asutamislepingu artikkel 29).

4. DIREKTIIVI KOHALDAMINE AASTATEL 2004–2007

4.1. Liikmesriikide aruanded kohaldamise kohta

Direktiivi artikli 16 lõike 1 kohaselt on liikmesriikidel kohustus esitada iga kolme aasta järel komisjonile aruanne direktiivi kohaldamise kohta⁷.

Üldiselt on liikmesriikide hinnangul direktiiv kasulik vahend, mis võimaldab tagasi saada rahvuslikud rikkused, mis on ühe liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult välja viidud ja asuvad teises liikmesriigis. Samuti olid liikmesriigid ühel meelel, et kuigi direktiivil on kultuuripärandi kaitse seisukohast ennetav mõju, ei ole see iseenesest vahend, mille abil võidelda kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise vastu.

Riikide aruannetes leitakse, et

- nii halduskoostöö meetmete kui ka tagastamismenetluse suhtes kohaldatakse direktiivi harva (vt lisa)⁸;
- liikmesriikide ja ühenduse tasandi pädevate asutuste halduskoostööd peaks tihendama;
- direktiivis tuleks teha teatavaid kohandusi, et muuta see tõhusamaks.

Enamik liikmesriikidest põhjendas direktiivi vähest kohaldamist halduslase keerukuse ja suurte rakendamiskuludega. Samad liikmesriigid väitsid, et nimetatud põhjustel eelistavad siseriiklikud asutused kohaldada tsiviil- või kriminaalõiguslikke menetlusi. Lisaks on mõned liikmesriigid (Prantsusmaa, Itaalia, Ungari) arvamusel, et kohaldamisala piiramine ainult direktiivi lisas nimetatud rahvuslikuks rikkuseks peetavate kultuuriväärtuste või riiklike kogude ja vaimulike asutuste varadega on piirav lisafaktor.

Liikmeriikide esitatud parandusettepanekud

Peaaegu kõik liikmesriigid nõustusid, et direktiivi tõhustamiseks on vaja muuta artikli 17 lõiget 1 ning pikendada tagastamisaotluse esitamise tähtaega. Praegu on menetluse kestuseks üks aasta, kuid seda võiks pikendada kolme aastani. Prantsusmaa ja Itaalia arvates tuleks täpsustada ka küsimust, kuidas määrata kindlaks asjaomase perioodi algus.

Enamik liikmesriike (sh Belgia, Saksamaa, Hispaania, Küpros, Ungari, Poola, Sloveenia ja Slovakkia) soovis muuta ka direktiivi lisa, lisada sinna uusi varade kategooriaid (näiteks kaasaegse kunsti taiesed), kohandada kehtivaid väärtuslavesid⁹ või muuta aruannete esitamise sagedust.

Tšehhi Vabariik, Prantsusmaa, Itaalia ja Austria osutasid tagastamismenetluse käigus tekkinud probleemidele, mis on seotud näiteks mõistete „nõuetekohaselt hoolikas ja tähelepanelik” ning „õiglane hüvitus” erineva tõlgendamisega tagastamismenetluses osalevate riiklike kohtute poolt. Eeltoodut arvesse võttes on liikmesriigid huvitatud kõnealuste mõistete tõlgendamise ühtlustamisest. Tšehhi Vabariik tegi ettepaneku muuta direktiivi artikleid 9 ja 11, et täpsustada omaniku kohustusi kultuuriväärtuse omandamisel. Nagu eespool mainitud, märkisid teatavad liikmesriigid (Prantsusmaa, Itaalia, Ungari), et mõistete „kultuuriväärtus” ja „rahvuslik rikkus” tõlgendamine on liikmesriigiti erinev ning see muudab direktiivi

⁷ Võrreldavate andmete saamiseks edastas komisjon direktiivi 93/7/EMÜ kohaldamise eest vastutavatele siseriiklikele asutustele sama küsimustiku, mis saadeti neile ka teise hindamisaruande ettevalmistamisel.

⁸ Tabeli kohta küsiti arvamust ja nõusolekut siseriiklikelt asutustelt, kes vastutavad direktiivi kohaldamise eest.

⁹ Mõned liikmesriigid (Küpros ja Ühendkuningriik) soovivad väärtuslätte tõstmist, teised (Hispaania, Ungari, Austria, Poola, Sloveenia, Slovakkia, Rootsi ja Rumeenia) selle langetamist.

kohaldamise eest vastutavate asutuste töö keerulisemaks. Kõnealused liikmesriigid tegid ettepaneku vaadata läbi direktiivi kohaldamisala.

Lisaks leidsid teatavad liikmesriigid, et kõnealuse direktiivi kohaldamist võiks lihtsustada halduskoostöö (artikkel 4) suunistega.

4.2. Hinnang direktiivi kohaldamisele

Võttes arvesse liikmesriikide esitatud teavet ajavahemiku 2004–2007 kohta, märkis komisjon lisas esitatud tabelisse direktiivi artiklite 4 ja 5 kohaldamisega aastatel 2004–2007 seotud juhtumid.

Halduskoostööd käsitleva artikli 4 rakendamine hõlmas taotlusi kultuuriväärtuste otsimiseks ja teatise kultuuriväärtuste leidmise kohta teise liikmesriigi territooriumil. Kolm liikmesriiki (Saksamaa, Küpros ja Läti) märkisid, et lubasid teisel liikmesriigil kultuuriväärtust kontrollida. Hispaania, Austria ja Rootsi kinnitasid, et võtsid haldusmeetmeid kultuuriväärtuse füüsiliseks säilitamiseks. Ungari ja Kreeka kinnitasid, et võtsid ajutisi meetmeid, et välistada püüded tagastamisest kõrvale hoida.

Lisaks teatasid liikmesriigid, et 148 juhul tagastati kultuuriväärtused pärast siseriiklike asutuste vahel peetud läbirääkimisi ilma kohtumenetluseta.

Siseriiklikud asutused teatasid, et võrdlusperioodil toimus kaheksa tagastamisega seotud artikli 5 kohast kohtumenetlust¹⁰.

Nagu ka eelmiste hindamiste puhul, rõhutab komisjon, et artiklite 4 ja 5 kohaldamist kajastavate andmete õigsust on keeruline kontrollida. Sellega seoses kinnitasid direktiivi kohaldamise eest vastutavad siseriiklikud asutused, et eelkõige kohtumenetlustega seotud teavet on keeruline koguda.

4.2.1. Siseriiklike asutuste vaheline halduskoostöö ja teabevahetus (artikkel 4)

Riikide esitatud teabest selgus, et koostöö ja teabevahetus direktiivi kohaldamise eest vastutavate keskasutuste ja muude pädevate asutuste vahel, kes vastutavad kultuuriväärtuste ebaseadusliku riigist väljaviimise tõkestamise eest (eelkõige toll ja politsei), toimib riiklikul tasandil hästi. Keskasutused kinnitasid, et direktiivi kohaldamiseks on see hädavajalik. Näiteks andsid Ungari, Tšehhi Vabariik, Poola ja Rumeenia teada, et vastutavate siseriiklike asutuste vahel on sõlmitud koostöölepingud, samuti on loodud *ad hoc* asutusi (*l'Office central de lutte contre le trafic des biens culturels* – kultuuriväärtuste salakaubaveo vastase võitluse keskbüroo Prantsusmaal) või teabe ja heade tavade vahetamise töörihmi (Saksamaa ja Portugal). Madalmaad teatasid oma kavast¹¹ tihendada kõnealust koostööd ning vahetada näiteks oskusteavet ja kogemusi ning korraldada ühiselt väljaõpet. Belgia teatas, et alates 2008. aastast toimuvad asjaomaste asutuste esindajate kohtumised korrapäraselt ning viiakse ellu koostööprojekti.

Liikmesriigid kinnitasid ka liikmesriikidevahelise hea halduskoostöö ja teabevahetuse tähtsust direktiivi rakendamisel. Kreeka kinnitas, et teave liikmesriikide territooriumidelt ebaseaduslikult välja viidud esemete kohta laekus talle siseriiklikelt kohtutelt või INTERPOLilt, mitte direktiivi kohaldamise eest vastutavatelt siseriiklikelt asutustelt. Samas märkis Kreeka pädev asutus, et ta teavitab alati direktiivi kohaldamise eest vastutavaid

¹⁰ 2007. aasta lõpuks ei olnud ükski neist menetlustest lõpule viidud. Tšehhi Vabariigi taotlus Saksamaale ristimisvaagna (*Taufbecken*) tagastamiseks lükati 2008. aastal aegumise tõttu tagasi.

¹¹ *Pure Art - preventive criminal analysis of the Dutch art and antiques trade*. Intra-val- Groningen-Rotterdam, 2007. Aruanne koostati pärast uurimist, mis käsitles Madalmaade kunstiture haavatavust seoses organiseeritud kuritegevusega.

siseriiklikke asutusi Kreeka territooriumil registreeritud vargustest. Seega nentis Kreeka, et Euroopa tasandil on halduskoostöös vajakajäämisi. Prantsusmaa rõhutas vajadust luua Euroopa tasandi platvorm, mis võimaldaks direktiivi kohaldamise eest vastutavatel siseriiklikel asutustel omavahel teavet ja arvamusi vahetada. Madalmaade arvates tuleks kõnealust koostööd laiendada Euroopa Majanduspiirkonna riikidele¹². Tšehhi Vabariik ja Leedu tegid ettepaneku toetada teabevahetust elektroonilise vahendi (näiteks ühise Internetiportaali¹³) loomisega. Sellega seoses tuletab komisjon meelde katseprojekti ITCG (*Information on Transfer of Cultural Goods*), mille eesmärk on soodustada kultuuriväärtuste kaitsmisega seotud teabe vahetamist pädevate asutuste vahel¹⁴. Lisaks märkis Portugal, et kultuuripärandi kaitsmine oleks tõhusam, kui kõik pädevad asutused teeksid ühtlasi koostööd INTERPOLi ja EUROPOLiga.

Liikmesriigid kinnitasid, et vaja oleks halduskoostöö ühiseid suuniseid, sarnaselt nendega, mille võttis 2002. aastal vastu kultuuriväärtuste ekspordi ja tagastamise komitee. Liikmesriikide arvates on suunised oluline teabevahend kultuuriväärtuste kaitsmisel kohaldatavate siseriiklike sätete ning liikmesriikide pädevate asutuste kohta. Lisaks tunnustavad liikmesriigid kultuuriväärtuste ekspordi ja tagastamise komitee tegevust, mis soodustab asjaomaste siseriiklike asutuste vahelist halduskoostööd ja andmevahetust.

4.2.2. Tagastamismenetlus (artikkel 5)

Liikmesriikide esitatud teabest selgus, et ajavahemikul 2004–2007 algatati kaheksa artikli 5 kohast tagastamismenetlust.

Liikmesriikide arvates on menetlusi nii vähe kahel põhjusel: 1) direktiivi kohaldamisala hõlmab ainult liikmesriigi territooriumilt pärast 1. jaanuari 1993 ebaseaduslikult välja viidud rahvuslikuks rikkuseks peetavaid kunstiväärtusi, mis kuuluvad kas direktiivi lisas loetletud kategooriatesse või riiklikesse kogudesse ja vaimulike asutuste vara hulka, ning 2) tagastamisnõude esitamise tähtaeg on üks aasta alates hetkest, mil taotluse esitav liikmesriik saab teada kultuuriväärtuse asukoha ja selle omaniku või valdaja isiku. Mitu liikmesriiki kinnitas, et nad eelistavad seepärast kasutada kultuuriväärtuste tagasisaamiseks teisi õiguslikke vahendeid, näiteks UNESCO konventsiooni¹⁵ sätteid.

5. JÄRELDUSED

Nagu ka kahe eelmise hindamisaruande puhul, kinnitas enamik liikmesriike, et direktiiv on vajalik vahend, mis võimaldab tagasi saada teatavad liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtused ja aitab kaasa kultuuripärandi säilimisele.

¹² Direktiivi 93/7/EMÜ kohaldatakse ka Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmesriikide suhtes, kes on ühinenud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, vastavalt kõnealuse lepingu II lisa peatüki 28 punktile 1.

¹³ Euroopa portaali, mis võimaldab liikmesriikidel vahetada ajakohastatud teavet ekspordilubade ja ebaseadusliku väljaveo kohta. Kõnealune portaali oleks varustatud esemeid käsitlevate riiklike andmebaaside kokkupuutepunkt (CIRCA veebisait).

¹⁴ Katseprojekti ITCG rahastati aastatel 1997–2000 IDA (*Interchange of Data between Administrations*) vahenditest. 2000. aasta mais avaldatud lõpparuandega nähti ette kaheosalise Internetisaidi loomine. Saidi avalik osa pidi sisaldama kultuuriväärtustega seotud teavet (riiklikud õigusaktid, taotluste vormid, kontaktaadressid jne), pädevatele asutustele määratud piiratud jurdepääsuga osa pidi võimaldama standardset teabevahetust ning sisaldama konfidentsiaalset teavet. Komisjon tegi 2003. aastal ettepaneku alustada projekti rakendamist, kuid projekti heakskiitmine takerdus.

¹⁵ UNESCO konventsioon, mis käsitleb kultuuriväärtuste ebaseadusliku sisseveo, väljaveo ja omandiõiguse üleandmise keelamiseks ja ärahoidmiseks võetavaid meetmeid, Pariis, 14. november 1970.

Samad liikmesriigid tunnistasid, et direktiivil on ennetav mõju ning et see pärsib varade ebaseaduslikku väljaviimist. Samas avaldasid liikmesriigid kahetsust teatavate direktiivis sätestatud piirangute, näiteks tagastamistaotluse esitamise ühe-aastase tähtaja osas.

Direktiivi raames toimuv siseriiklik ja liikmesriikidevaheline halduskoostöö ja teabevahetus on komisjoni arvates paranenud. Siiski juhtis komisjon tähelepanu olemasolevatele puudustele teabe kogumisel ja vahetamisel nii direktiivi kohaldamise eest vastutavate asutuste ja kultuuriväärtuste kaitsmisega tegelevate muude pädevate siseriiklike asutuste vahel kui ka direktiivi kohaldamise eest vastutavate siseriiklike asutuste endi vahel. Seepärast soovitas komisjon liikmesriikidel võtta vajalikke meetmeid pädevate asutuste vahelise koostöö parandamiseks. Koostöö toetamiseks on komisjonil kavas ajakohastada halduskoostöö suuniseid ja avaldada direktiivi kohaldamise eest vastutavate siseriiklike asutuste nimekiri. Eelnevat arvesse võttes rõhutas komisjon, et kõikidel liikmesriikidel on kohustus teatada talle direktiivi 93/7/EMÜ artikli 3 kohaselt määratud siseriikliku asutuse kontaktandmete igasugusest muutusest, et *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud nimekirja saaks ajakohastada.

Seoses tagastamismenetlusega märgib komisjon, et algatatud menetluste väike arv võib olla seotud ka halduskoostöö meetmete eduga, eelkõige läbirääkimistel saavutatud positiivse tulemusega, mistõttu esemed tagastatakse kohtuvälise otsusega vastastikusel kokkuleppel¹⁶. Liikmesriigid on ühel meelel, et tagastamisnõude esitamise ühe-aastane tähtaeg piirab direktiivi tõhusat kohaldamist. Samas puudub üksmeel teiste muudatusettepanekute suhtes, näiteks kas lisada direktiivi lissasse varade uusi kategooriaid või muuta varade väärtusläve.

6. EDASINE TEGEVUS

Võttes arvesse direktiivi kohaldamise valdkonnas kogutud teavet, on komisjon arvamusel, et tuleks algatada arutelu direktiivi asjakohaseks muutmiseks. Komisjoni arvates peaksid direktiivi kohaldamise eest vastutavad siseriiklikud asutused eelnevalt muudatusettepanekute mõju igakülgsest analüüsima.

Seepärast teeb komisjon kultuuriväärtuste ekspordi ja tagastamise komiteele ettepaneku luua 2009. aastal komitee egiidi all *ad hoc* töörühm. Töörühma eesmärk on teha kindlaks direktiivi kohaldamisega seotud probleemid ning esitada tõhusad ja kõikidele liikmesriikidele vastuvõetavad lahendused direktiivi asjakohaseks muutmiseks.

* * *

Komisjon palub Euroopa Parlamendil, nõukogul ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel käesolevat aruannet arvesse võtta.

¹⁶ Vt liss tabelit „Tagastamiste kokkuvõte (kõik tagastamised toimusid vastastikusel kokkuleppel ilma kohtumenetluseta)“.

LISA

Tagastamised, tagastamismenetlused ja liikmesriikidevaheline halduskoostöö aastatel 2004–2007¹⁷

- Tagastamised (kõik tagastamised toimusid vastastikusel kokkuleppel ilma kohtumenetluseta)

Aasta	Tagastav liikmesriik	Taotlejariik	Esemed
2004	Saksamaa	Kreeka	1 antiikne ese (marmorreljeef, fragment suurest raidkujust)
2006	Austria	Prantsusmaa	2 bareljeefi osa
2006	Läti	Poola	2 puust bareljeefi (altari osad)
2006	Ühendkuningriik	Kreeka	1 ajalooline münt
2006	Rootsi	Kreeka	48 ajaloolist münti
2007	Austria	Ungari	1 W. Farkase maal
2007	Prantsusmaa	Ühendkuningriik	1 heebreakeelne käsikiri XIV sajandist
?	Saksamaa	Tšehhi Vabariik	1 puust ingliskulptuur, polükroom, XVIII sajand
?	Saksamaa	Austria	1 kuninglik päevaraamat
?	Saksamaa	Tšehhi Vabariik	4 puust pühakuskulptuuri, polükroom, XVIII sajand
?	Hispaania	Itaalia	1 roomaaegne skulptuur
?	Hispaania	Rootsi	86 liturgilist eset
?	Prantsusmaa	Hispaania	1 maal

- Läbirääkimised varade tagastamiseks vastastikusel kokkuleppel (direktiivi 93/7/EMÜ artikli 4 lõige 6)

Aasta	Tagastav liikmesriik	Taotlejariik	Tulemus
2006	Poola	Läti	Menetlus on pooleli
2006	Tšehhi Vabariik	Saksamaa	Menetlus on pooleli (raamatu „De Revolutionibus orbium coelestium” matriits)

¹⁷ Allikas: liikmesriikide aruanded direktiivi kohaldamise kohta. Direktiivi 93/7/EMÜ kohaldamise eest vastutavad keskasutused on järgnevalt esitatud tabelleid kontrollinud. Siiski ei ole teatavatel juhtudel mõlemad asjaomased liikmesriigid andmeid kinnitanud. Konkreetse tagastamisega seotud andmed võivad olla esitatud mitmes tabelis.

Aasta	Tagastav liikmesriik	Taotlejariik	Tulemus
?	Saksamaa	Austria	Menetlus on pooleli (1 guaššimaal)
?	Hispaania	Rootsi	Menetlus on pooleli (1 emailitud laegas)

• **Esitatud tagastamistaotlused (direktiivi 93/7/EMÜ artikkel 5)¹⁸**

Aasta	Taotleja	Riik, kellele taotlus esitati	Esemed
2005	Kreeka	Ühendkuningriik	1 Bütsantsi ikoon (menetlus on pooleli)
2006	Itaalia	Austria	336 arheoloogilist eset (menetlus on pooleli)
2006	Tšehhi Vabariik	Saksamaa	Ristimisvaagen (taotlus lükati 2008. aastal aegumise tõttu tagasi)
2006	Tšehhi Vabariik	Austria	1 Cholina jumalaema skulptuur, XV sajand (tagastatud pärast 2007. aastat)
2006	Tšehhi Vabariik	Austria	1 kirikumaal (menetlus on pooleli)
2006	Tšehhi Vabariik	Austria	80 kirikutest ja kloostritest pärit eset (menetlus on pooleli)
2006	Tšehhi Vabariik	Austria	4 teatavast paleest pärit skulptuuri (menetlus on pooleli)
2007	Kreeka	Saksamaa	90 ajaloolist eset (tagastatakse 2009. aastal)

• **Taotlused kultuuriväärtuste otsimiseks (direktiivi 93/7/EMÜ artikli 4 lõige 1)**

Aasta	Taotleja	Riik, kellele taotlus esitati	Tulemus
2004	Ungari	Austria	Positiivne (W. Farkase maal leiti üles)
2004-2007	Kreeka	Kõikidele riiklikele keskasutustele	Negatiivne (39 taotlust, mis hõlmasid 439 kirikutest ja kloostritest varastatud eset)

¹⁸ 2004. aastal lükkasid Madalmaade ja Saksamaa kohtud tagasi vastavalt Itaalia 2002. aastal esitatud taotluse Kreeka turvise (*panoplia*) tagastamiseks ning Itaalia 2001. aastal esitatud taotluse 911 arheoloogilise eseme tagastamiseks.

Aasta	Taotleja	Riik, kellele taotlus esitati	Tulemus
2004-2005	Austria	Kreeka (20 taotlust)	Negatiivne, sest esemete (35 maali, 11 886 kunstiteost ja taiest) kohta esitatud teave oli puudulik. Viimase kunstiteostega seotud taotluse esitas Bulgaaria.
2005-2006	Saksamaa Belgia Bulgaaria Ungari Tšehhi Vabariik Rumeenia Slovakkia		
2007	Portugal Soome		
2005	Läti	Poola	2 puust bareljeefi (altari osad)
2006	Soome	Saksamaa	Negatiivne (teos asub USAs)
2006	Prantsusmaa	Ühendkuningriik	1 muusikainstrument (Prantsusmaa andmete kohaselt vastuseta)
2006	Madalmaad	Saksamaa	Negatiivne (arhiivimaterjalide otsimise taotlus lükati tagasi)
2006	Poola	Läti	Menetlus on pooleli (1 ese)
?	Saksamaa	Leedu	Positiivne
?	Itaalia	Austria	Negatiivne (1 roomaaegne hambaprotees). Taotlus lükati tähtaja möödumise tõttu tagasi
?	Tšehhi Vabariik	Saksamaa	2 skulptuuri on tagastatud, üks taotlus võeti tagasi, üks tagastamismenetlus on algatatud (ristimisvaagen)
?	Tšehhi Vabariik	Austria	Menetlus on pooleli
?	Rumeenia	Prantsusmaa	Menetlus on pooleli
?	Rumeenia	Saksamaa	Tagastati 3 eset
?	Rumeenia	Austria	Menetlus on pooleli
?	Rumeenia	Ühendkuningriik	Menetlus on pooleli
?	Rootsi	Hispaania	Tagastati 86 liturgilist eset
?	Rootsi	Hispaania	Menetlus on pooleli (1 emailitud laegas)

• Teatisted kultuuriväärtuste leidmise kohta (direktiivi 93/7/EMÜ artikli 4 lõige 2)

Aasta	Teatise esitaja	Riik, kellele teatis esitati	Tulemus
-------	-----------------	------------------------------	---------

Aasta	Teatise esitaja	Riik, kellele teatis esitati	Tulemus
2004	Prantsusmaa	Kreeka	Negatiivne. Direktiivi ei saa kohaldada, sest 1-aastane tähtaeg on möödunud. Kreeka pidi ajaloolise amfora tagasi ostma.
2005	Ungari	Austria	Positiivne (W. Farkase maal)
2006	Austria	Prantsusmaa	Tagastati 2 bareljeefi osa
2006	Austria	Tšehhi Vabariik	1 Cholina jumalaema skulptuur tagastati kohtumenetluse kohaselt
2006	Ühendkuningriik	Kreeka	Tagastati 1 ajalooline ese
2007	Saksamaa	Kreeka	3 konfiskeerimist : 1) 90 ajaloolist eset (tagastatakse Kreekale 2009. aastal) 2) 3 ajaloolist eset (uurimine on pooleli) 3) 1 ajalooline ese (uurimine on pooleli) Kolme ülejäänud teatise puhul on tulemus negatiivne, sest selgus, et esemeid ei olnud Kreekast ebaseaduslikult välja viidud.
?	Saksamaa	Austria	Negatiivne
?	Austria	Bulgaaria	Menetlus on pooleli (ajaloolised mündid)
?	Küpros	Bulgaaria	Menetlus on pooleli (3 eset)
?	Hispaania	Itaalia	Tagastati roomaaegne skulptuur
?	Hispaania	Itaalia	Menetlus on pooleli (XVI sajandist pärit piibel)
?	Leedu	Saksamaa	Positiivne